

“Miremos al corazón de Dios, porque necesitamos una Iglesia y una sociedad que no excluyan a nadie, que no traten a nadie como “impuro”, para que cada uno, con su propia historia, sea acogido y amado sin etiquetas ni prejuicios”.
 (Papa Francisco)

evangelio cotidiano

LIBROS

Aunque la era de la informática, de la inteligencia artificial, de las redes sociales, la nube, los teléfonos inteligentes, los soportes magnéticos diversos... desplacen hoy al libro impreso, es solo apariencia, pues asistimos a la edición de títulos nuevos y a la reedición y publicación de cantidad de innumerables temas... un mundo lleno de ofertas y de novedades para los que amamos los libros.

Biblioteca del Seminari Diocesà - Pedro Salord

En librerías y quioscos encontramos de todo. Bien es verdad que muchos libros son de puro consumo y moda: eróticos, de sanación “corporal”, “mental” y “espiritual”, de recetas y fórmulas mágicas para solución de problemas, de autoayuda, de psicología barata, de cotilleos del famoso, de política y políticos... Sobre estos, como la sobrina y el ama de Don Quijote, pienso que, como los de caballerías que leía nuestro hidalgo, “sorben el seso” y hay que “quemarlos”.

Por otro lado, con sorpresa compruebo que algunas editoriales han optado por la fórmula del libro “consagrado”: reediciones de clásicos de siempre y de obras maestras

contemporáneas a precios muy económicos y, como dictan las leyes del consumo: libros por entregas, o libros que compras uno y te dan dos... Ante esta constatación, me digo ¿cómo voy yo a “quemar” a mis autores preferidos?

Imposible dar una relación de libros e imposible bucear en los innumerables fondos, llenos de contenidos que encontramos sobre todo en las bibliotecas. Eso sí, siempre habrá libros adecuados para cada uno de nosotros, siempre encontraremos los que necesitamos, los que nos divierten, los que nos forman... Leer es un derecho que tenemos y un compromiso que nos cons-

truye y reconstruye por dentro y por fuera.

Ante la elección de nuestras lecturas, lo bueno, lo menos bueno, lo regular y lo malo se presentan mezclados y revueltos... ¿Qué elegir? Se impone el discernimiento. San Pablo nos aconseja: “*Probadlo todo y quedaos con lo bueno*”. Seamos lúcidos: seleccionemos lo válido e interesante, lo que nos ayuda y conviene. Los libros son una bendición para leer, para gozar, para aprender; para viajar a otras latitudes y a otros sistemas de pensamiento, abrir nuestra imaginación, desarrollar nuestra creatividad, compartir problemas, adquirir afectos... Y también para formarnos... Como cristianos, además de tener la Biblia como libro de cabecera, de oración, análisis y confrontación diaria, es ineludible la tarea de formarnos en una fe adulta y comprometida, mediante una formación actualizada de nuestra fe que nos sirva de alimento de nuestras convicciones y para que sepamos dar razón de nuestra esperanza allí donde nos encontremos.

**María Victoria Aymerich,
hermana de la Consolación**

pensaments

Manuel

Manuel fue vecino tuyo durante una década en Santa Ana (Es Castell). Payés. Dicharachero. Jubilado. Creyente. Un Manuel a quien tanto debiste y debes. Sin ningún tipo de estudios (“*cosas de la época*” –te decía-) era/es, sin embargo, una de las personas más luminosamente lúcidas que has conocido en tu vida. Amén de un fiel vasallo del Señor, en quien se complacía. Con frecuencia piensas que su nombre constituía casi, casi, una oración... “*Es tan fácil ver al Padre en el campo*” era una de sus frases lapidarias, bañadas siempre de sabiduría.

Cuando, por las mañanas, te lo encontrabas y arreciaba la tormenta, Manuel te espetaba: “*Todos los días son buenos si uno está*

en Gracia de Dios”. Recuerdas su amorosa reprimenda cuando, tras haberte oído pronunciar aquella conocida frase de que “*todo tiene arreglo menos la muerte*”, te preguntó, asombrado, qué clase de creyente era...

“*Eso también tiene remedio, Juan Luis. El mejor.*” Te avergonzaste. O cuando te regaló certezas, como la de que no había nada tan roto como para que no pudiera ser restablecido por la misericordia divina.

La última enseñanza fue la que te regaló días antes de morir: “*Velaré por ti –te suurró-. No te apures. Morir es solo abandonar un cuerpo.*” Frecuentemente piensas en Él y en la ayuda que te proporcionó. Y te lo imaginas sonriente al lado de Dios, en un campo idílico. Ese Dios del que fue espejo, esparciendo incesantemente su luz sobre un mundo tal vez demasiado oscurecido...

Juan Luis Hernández Gomila

Diumenge XIV de Durant l'Any

Lectura del llibre del profeta Ezequiel

2, 2-5

En aquells dies, l'Esperit entrà dins mi, em va fer aixecar dret i vaig sentir que em parlava. Em digué: «Fill d'home, t'envii al poble d'Israel, a un poble de rebels que s'han alçat contra mi. Tant ells com els seus pares, fins avui mateix, no han deixat mai de ser-me infeels. T'envii a aquests fills de cara endurida i de cor empedreit. Tant si t'escolten com si no t'escolten, tu digue'ls: Això diu el Senyor Déu, perquè encara que siguin un poble que sempre es revolta, han de saber que hi ha un profeta enmig d'ells.»

Salm responsorial 122

R: **Tenim els ulls posats en el Senyor, fins que s'apiadi de nosaltres.**

Lectura de la 2ª carta de sant Pau als cristians de Corint

12, 7-10

Germans, les revelacions que he rebut eren tan extraordinàries que Déu, perquè no m'enorgullesqui, ha permès que em clavassin com una espina en la carn: és un enviat de Satanàs que em bufeteja perquè no m'enorgullesqui. Jo he demanat tres vegades al Senyor que me n'alliberi, però ell m'ha respost: En tens prou amb la meua gràcia; el meu poder ressalta més, com més dèbils són les teves forces. Per això estic content de gloriar-me de les meves flaqueses; gràcies a elles, tenc dins mi la força de Crist. M'agrada ser dèbil i veure'm ultratjat, pobre, perseguit i acorralat per causa de Crist. Quan som dèbil és quan som realment fort.

Lectura de l'evangeli segons sant Marc

6, 1-6

En aquell temps Jesús anà a Natzaret, el seu poble, acompanyat dels seus deixebles. El dissabte, començà a ensenyar a la sinagoga. Tothom, en sentir-lo, se n'estranyava i deia: «¿D'on li ve tot això? ¿Què és aquest do de saviesa i aquests miracles que es realitzen per les seves mans? ¿No és el fuster, el fill de Maria, parent de Jaume, de Josep, de Judes i de Simó? I les seves parentes, ¿no viuen aquí entre nosaltres?» I se n'escandalitzaven. Jesús els digué: «Els profetes només són mal rebuts en el seu poble, en la seva parentela i entre els de ca seva.» I no hi pogué fer cap miracle; només va imposar les mans a uns quants malalts, que es van posar bé. I el sorprenia que no volguessin creure. Després recorria les viles i els pobles i ensenyava.

Lectura de la profecia de Ezequiel

2, 2-5

En aquellos días, el espíritu entró en mí, me puso en pie, y oí que me decía: «Hijo de hombre, yo te envío a los hijos de Israel, un pueblo rebelde que se ha rebelado contra mí. Ellos y sus padres me han ofendido hasta el día de hoy. También los hijos tienen dura la cerviz y el corazón obstinado; a ellos te envío para que les digas: «Esto dice el Señor.» Te hagan caso o no te hagan caso, pues son un pueblo rebelde, reconocerán que hubo un profeta en medio de ellos.»

Salm responsorial 122

R: **Nuestros ojos están en el Señor, esperando su misericordia.**

Lectura de la segunda carta del apóstol san Pablo a los Corintios

12, 7b-10

Hermanos: Para que no me engría, se me ha dado una espina en la carne: un emisario de Satanás que me abofetea, para que no me engría. Por ello, tres veces le he pedido al Señor que lo apartase de mí y me ha respondido: «Te basta mi gracia; la fuerza se realiza en la debilidad». Así que muy a gusto me glorío de mis debilidades, para que resida en mí la fuerza de Cristo. Por eso vivo contento en medio de las debilidades, los insultos, las privaciones, las persecuciones y las dificultades sufridas por Cristo. Porque cuando soy débil, entonces soy fuerte.

Lectura del santo Evangelio según san Marcos

6, 1-6

En aquel tiempo, Jesús se dirigió a su ciudad y lo seguían sus discípulos. Cuando llegó el sábado, empezó a enseñar en la sinagoga; la multitud que lo oía se preguntaba asombrada: «¿De dónde saca todo eso? ¿Qué sabiduría es esa que le ha sido dada? ¿Y esos milagros que realizan sus manos? ¿No es éste el carpintero, el hijo de María, hermano de Santiago y José y Judas y Simón? Y sus hermanas ¿no viven con nosotros aquí?». Y se escandalizaban a cuenta de él. Les decía: «No desprecian a un profeta más que en su tierra, entre sus parientes y en su casa». No pudo hacer allí ningún milagro, sólo curó algunos enfermos imponiéndoles las manos. Y se admiraba de su falta de fe. Y recorría los pueblos de alrededor enseñando.

Cridats a ser profetes

Què és un profeta? Es sol pensar tot d'una en un qui endevina i anuncia el futur. D'aquests profetes no en falten avui en dia. Ezequiel ens diu tota una altra cosa: «L'Esperit entrà dintre meu, em va fer aixecar dret i vaig sentir que em parlava. Em digué: «Fill d'home, t'envii al poble d'Israel». Un vertader profeta, en primer lloc, està habitat per l'Esperit Sant enviat als seus germans en humanitat per anunciar-los la Paraula de Déu. Però aquesta missió no era d'estar tranquil·let!

La Paraula de Déu és sempre molesta perquè convida a descentrar-se d'un mateix. Ezequiel ha estat enviat a un «poble rebel» a un «fills de cara endurida i de cor empedreit». Gens fàcil, en aquestes condicions, fer-se escoltar! I és que el profeta és l'home, ulls penetrants, que veien baix la cotna dels fets de la vida del poble alguna cosa més endins, amb els ulls de Déu. Aquesta missió no era, no és un joc de plaer! Jesús n'ha fet l'experiència. Els seus compatriotes se «n'escandalitzaven». Fins i tot la seva família havia provat d'aturar-lo de parlar perquè creien que havia perdut el senderi.

Així, nosaltres pel nostre baptisme i la nostra confirmació som cridats a ser profetes, a deixar-nos omplir per l'Esperit, per la Paraula de Déu per a ser heralds, els testimonis allà on visquem. El Concili Vaticà II (torpetejat per alguns), retrobant aquesta missió profètica dels batiats, declara que aquests darrers tots reben «el sentit de la fe i la gràcia de la paraula, a fi que brilli en la vida de cada dia, familiar i social, la força de l'Evangelí». Més encara, els batiats «no han d'amagar aquest testimoni i aquesta paraula en el secret del seu cor, sinó expressar-lo també a través de les estructures i de la vida del món». I és clar, si agafam aquest risc, no deixarem de tenir contradiccions, pot ser burles i escarnis!

Els Profetes d'ahir i els d'avui mai acaben bé, hi deixen el coll. Però serem en la línia d'Ezequiel i del mateix Jesús. Açò serà l'autenticació del nostre testimoni. Llavors, la resposta a l'anunci no és enviar al repòs. S'ha de portar allà on vivim. Algú va dir que des que la Veritat va ser crucificada, totes les veritats també ho són.

Josep Sastre

La Virgen del Sagrario

Durante el siglo diecinueve, gracias a la efectividad del sistema de la litografía y el método off-set, se consiguió una gran difusión de copias de pinturas con un colorido expresivo y una detallada fidelidad. Así resultó que en las viviendas familiares abundaran representaciones de paisajes, bodegones y escenas muy diversas, además de que en muchas casas se instalaran bastantes cuadros de temática religiosa, en cuya ejecución los autores gozaban de una notable libertad de expresión, de manera que al representar la imagen de un santuario, no lo hacían a modo de una copia exacta, sino de una manera más libre y sugestiva. Así lo vemos en una litografía conservada en Mahón que sin duda corresponde a la «Virgen del Sagrario», que se venera en la

catedral de Toledo, sede primada de España.

Este santuario fue considerado como uno de los más famosos de la nación española, como lo indica Cervantes en la última de sus obras titulada «Los trabajos de Persiles y Sigismunda» (Lib. 3º, cap. 6º). Es muy significativo el título mariano «del Sagrario», no solo por estar situada la imagen en la capilla del Santísimo, sino también por considerarse el seno de María como el sagrario donde se realizó el misterio sublime de la Encarnación. Junto al altar figuran tocando instrumentos musicales unos niños de la escolanía de la catedral toledana, de la cual formó parte san Alonso de Orozco, que fue experto en música y gran escritor y propagador de la devoción a la Virgen.

Agenda

Asamblea Extraordinària dels Escoltes de Menorca

Dissabte 6 de juliol, a les 10.30 h, en primera convocatòria i, a les 11 h, en segona, a l'Agrupament Sant Antoni Maria Claret, a Ciutadella.

Concert a Alaior

Diumenge 7 de juliol, a les 20.30 h, a l'ermita de Sant Pere Nou, a càrrec del músic Tòbal Sintes. Entrada lliure.

Exercicis espirituals dels preveres

Del 8 al 12 de juliol els preveres de Menorca faran uns exercicis espirituals al Santuari del Miracle, a Solsona.

Festa de Sant Cristòfol

Celebracions a la parròquia de Sant Cristòfol des Migjorn Gran:

-Dimarts 9 de juliol, a les 19.30 h, Eucaristia. A les 20.15 h cant de Completes del Sant.

-Dimecres 10 de juliol, a les 11.30 h, solemne Eucaristia concelebrada. A les 19.30 h procesó de Sant Cristòfol i, tot seguit, benedicció de cotxes al pla de l'Església.

Fiesta de Nuestra Señora del Carmen

Sábado 13 de julio Misa Solemne en el exterior de la Estación Naval de Mahón a las 19 h y, a continuación, procesión marítima por el puerto. Acto presidido por el obispo Gerardo.

Festa de la Mare de Déu del Carme

Al pròxim Full Dominical trobareu la informació de les celebracions d'aquesta festivitat a la parròquia de la Mare de Déu del Carme a Maó, a Fornells i a Ciutadella.

La trobada amb Déu a través de la bellesa

El 22 de juny els religiosos de Menorca van celebrar el final de curs amb una trobada fraterna a Sa Vinya d'en Pere, a Alaior. La trobada es va iniciar amb una visita a càrrec d'en Pere Massanet, que els va explicar el procés de creació artística. Van gaudir de la gran exposició artística que hi ha a l'aire lliure d'animals exòtics fets a mida real. Per tot l'hort hi ha fulles i altres detalls gravats que donen bellesa i encant a l'espai museístic.

Després, van celebrar l'Eucaristia d'acció de gràcies en un lloc tranquil i adequat per a la pregària. Finalment, van

compartir un dinar de germanor amb el bisbe Gerard, que els va animar a l'esperança i a posar tota la confiança en Déu, que és qui guia la seva Església. Es van acomiadar amb un agraïment a n'en Pere per tot el seu art i per la seva excel·lent i generosa acollida.

Ser precursors del Senyor

El 24 de juny el llevant de la Diòcesi també va viure el seu particular Sant Joan a l'emblemàtica i històri-

ca ermita de Sant Joan dels Vergers, a Maó, amb una celebració organitzada per la parròquia de Sant Francesc. L'Eucaristia va ser

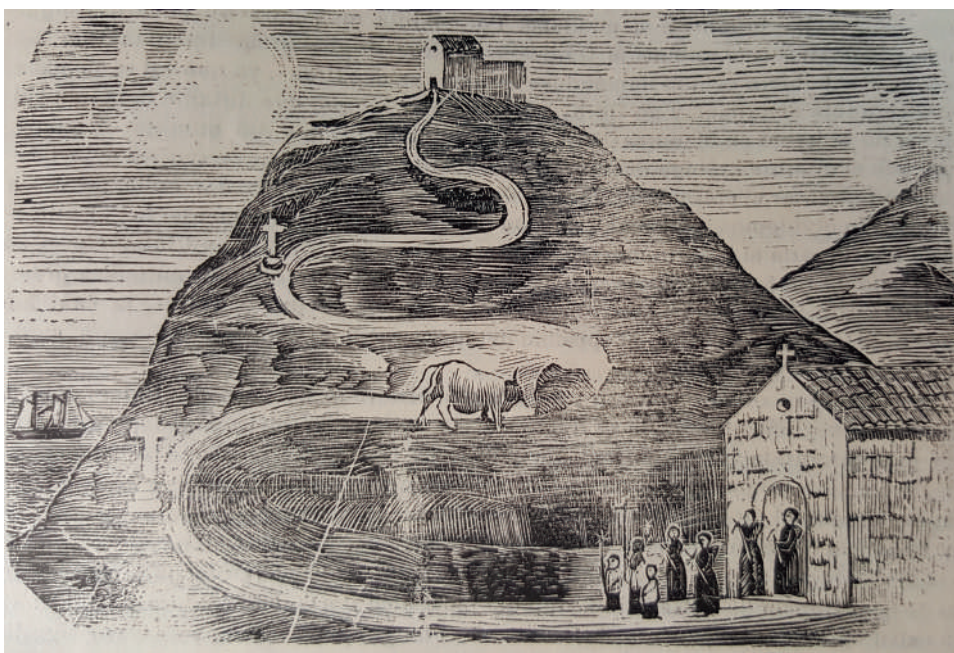
presidida pel rector de la parròquia, Mn. Llorenç Sales, qui en l'homília va convidar tots els presents a imitar la figura del Baptista, sent precursors del Senyor. Finalment, va tenir lloc una estona de convivència amb una bereneta i la tradicional rifa a benefici de l'ermita.

Efemèrides de la història del Santuari de la Mare de Déu del Toro

► **17 de desembre de 1614.** El cavaller de Ciutadella Joan Pons, en morir deixa un testament entre les disposicions del qual va disposar que «sia fet un mantell a Ntra. Sra. del Thoro de tafetà o de blanch o de la color que voldrà lo prior de dita casa forrat de boccharan ab un passament al rededor y mes un cabes y maneguins de orlanda per Ntra. Sra y son fill Jesús»

► **2 de febrer de 1615.**

En el segle XVII, l'advocació i la devoció ja hi són fortament arrelades. En efecte, el **1615** els jurats de Menorca, en adreçar-se al rei Felip III en un memorial, li escriuen: «[...] tots els nostres avantpassats i els que som i serem la tingueren [la Mare de Déu del Toro] i la tenim per Patrona, valedora i empara de tota l'illa, a la qual acudim en totes les nostres necessitats».

► Per tant, entre **finals del segle XVI** i el primer terç del segle **XIX**, formen els sentiments més fondos i més tibants de devoció mariana a l'advocació del Toro.

► **29 de novembre de 1621.** Té lloc un fet judicat de prodigis per intercessió de la Mare de Déu del Toro. La família del moliner des Migjorn Gran, Sebastià Calafell, se salvà de morir per efectes d'una ter-

rible tempesta de pluja, trons i llamps, durant una mitjanit quan dormien a les cases del molí d'aigua de Sa Vall. Pressentint una desgràcia, sortiren de la casa i per damunt de les teulades veieren una lluminària que representava la imatge de la Verge del Toro, que, així, volgué protegir-los dels danys que haguera provocat una enorme pedra que caigué sobre l'habitatge en desprendre's del penyal del barranc. Aquests i altres casos reputats de miraculosos pertanyen a una rica casuística que ajudà a la formació de la brama d'una verge que obrava miracles.

► **1622.** Per mor d'una duríssima sequera que tenia els camps agostats, la imatge de la Verge del Toro va ser portada en processó fins a Ciutadella. Aquesta mena

de rogatives *ad petendam pluviam* haurien de ser freqüents en èpoques de manca de pluja en el curs dels segles **XVII**, **XVIII** i, fins ben entrat el **XIX**. El 30 d'abril, en efecte, de **1818**, encara se'n registra un altre, de trasllat de la imatge fora del santuari: fou davallada as Mercadal.

► **18 de gener de 1623.** En aquest dia, un bergantí que anava de Barcelona a Sardenya embarcà en els niells de cala Barril, al nord del terme des Mercadal. Hi anaven a bord 18 persones, les quals, veient-se en perill, invocaren la Mare de Déu del Toro. Una de les persones del bergantí, una mora anomenada Fàtima, digué a la resta que havia vist el rostre d'una senyora que prometia afavorir-los en aquell tràngol. L'endemà, tots se salvaren en guanyar terra ferma. Fent tots plegats un pelegrinatge dalt del Toro, Fàtima digué que la imatge de la verge del santuari tenia el mateix rostre de la senyora visionada. Fàtima, tan bon punt arribà a Càller (Cagliari), demanà el baptisme per a si, segons que féu saber a tothom el patró del vaixell, Nicolau Strader.

► **23 de gener de 1636.** Una altra tradició miraculosa refereix que, en aquest dia, una pelegrina a qui li agradava de fer a peu, sovint, el camí de la muntanya (era tia d'un dels frares agustins que vivien al convent del Toro), hi patí un trastorn. Com que hi va començar a nevar, entrada la tarda, la bona senyora s'hi perdé. Trobà refugi, entretant, en unes roques aspres, fins que, l'endemà, el pagès del predi de Lanzell la hi localitzà bonibé extenuada. Però declarà que, durant la nit, tingué la companyia de la verge del Toro i de dues perdus.

► **3 de març de 1670.** Es fan les feines d'enderroc de la fàbrica gòtica. Es substitueix per una altra de volta de canó, sense creuer ni cúpula. La primera pedra de la nova fou posada el **23 d'abril de 1670**.

Miquel Àngel Limón Pons